

**Με τι πέτρες τι αίμα και τι σίδερο και τι φωτιά είμαστε καμωμένοι
ενώ φαινόμαστε από σκέτο σύννεφο.**

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

ΤΙΤΛΟΣ: Συναντώντας τον Ελύτη...

ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ: Αγγελίδου Ελένη, Φιλολόγος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (2^ο ΓΕΛ Κομοτηνής)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ: Νεοελληνική Λογοτεχνία Β' Λυκείου

ΕΝΟΤΗΤΑ: Νεότερη ποίηση

ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΓΝΩΣΤΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ: [Στα χτήματα βαδίσαμε όλη μέρα...] Οδυσσέας Ελύτης

ΤΑΞΗ: Β' Λυκείου

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΕΥΡΟΣ: Νεοελληνική Γλώσσα, μουσική, Ζωγραφική, Πληροφορική

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ: 24

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟΣ ΧΡΟΝΟΣ: 2 διδακτικές ώρες

1. Περίληψη

Στο σενάριο που ακολουθεί για την προσέγγιση ενός ποιητικού κειμένου του Ελύτη, [Στα χτήματα βαδίσαμε όλη μέρα], που ανθολογείται στο σχολικό εγχειρίδιο της Β' τάξης του Λυκείου, επιδιώκεται η δημιουργική χρήση των ΤΠΕ, κατά την οποία οι μαθητές μεταβάλλονται από παθητικοί δέκτες σε ενεργά υποκείμενα που με παιγνιώδη τρόπο επιχειρούν να αποκρυπτογραφήσουν τα μυστικά της ποιητικής τέχνης αλληλεπιδρώντας μεταξύ τους. Ο Η/Υ χρησιμοποιείται ως συγγραφικό εργαλείο για την παραγωγή δημιουργικού λόγου και ως μέσο μαθητικής εργασίας και συνεργασίας για τα εργοβιογραφικά του ποιητή. Προσφέρονται εικαστικές προεκτάσεις στο κίνημα του υπερρεαλισμού και προτείνονται συνεργατικές δραστηριότητες πειραματισμού προκειμένου οι μαθητές να νοηματοδοτήσουν το κείμενο αλλά και να παραγάγουν το δικό τους αυθεντικό έργο σε συνομιλία με το κείμενο.

2. Σύνδεση με το αναλυτικό πρόγραμμα:

Το παρόν σενάριο ακολουθεί το Α.Π.Σ. ως προς τον προβλεπόμενο χρόνο διδασκαλίας (2-3 ώρες) και τους στόχους που θέτει: (α) να παρατηρούν με ευαισθησία το κείμενο και να αξιοποιούν κειμενικά και εξωκειμενικά στοιχεία και να σχολιάζουν τη μορφή του, (β) να επισημαίνουν ιστορικά ζητήματα και να ευαισθητοποιούνται από τους διατυπούμενους προβληματισμούς. Επιπλέον η παρούσα πρόταση δίνει έμφαση στον ενεργητικό ρόλο του μαθητή για τη δόμηση του νοήματος, καθώς θεωρείται ο πρωταγωνιστής για τη νοηματοδότηση και ερμηνεία του κειμένου. Ο μαθητής ασκείται στη δημιουργική ανάγνωση και γραφή και προσεγγίζει με παιγνιώδη τρόπο τη λογοτεχνία ανακαλύπτοντας το κείμενο με τα ηλεκτρονικά εργαλεία και δημιουργώντας πολυτροπικά κείμενα.

3. Προϋποθέσεις υλοποίησης

1)Έχει γίνει σε προηγούμενη ώρα ο χωρισμός της τάξης σε 4 ομάδες των έξι ατόμων, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ικανότητες των παιδιών (τεχνολογικές γνώσεις, παραγωγή λόγου, εικαστικές και μουσικές γνώσεις...) αλλά χωρίς να αποκλείονται και οι επιθυμίες τους. Ανατίθενται στους μαθητές ρόλοι ανάλογα με τις δεξιότητές τους (χειριστής υπολογιστή, γραμματέας, σύνδεσμος με τις άλλες ομάδες και τον εκπαιδευτικό, υπεύθυνος για τη παρουσίαση των εργασιών..)

2)Έχει γίνει σύντομη υπενθύμιση των βασικών χαρακτηριστικών της μοντέρνα ποίησης, την οποία οι μαθητές διδάχθηκαν στην Α΄ Λυκείου (Ενότητα: Παραδοσιακή και Μοντέρνα ποίηση).

3)Οι μαθητές παρακολουθούν στην αίθουσα διδασκαλίας με τη χρήση βιντεοπροβολέα σύντομη παρουσίαση με τους σημαντικότερους εκπροσώπους - Έλληνες και ξένους - του υπερρεαλισμού.

4)Οι μαθητές έχουν ενημερωθεί για τα εργαλεία web 2.0 (τα οποία πρόκειται να χρησιμοποιήσουν) από τον καθηγητή πληροφορικής και είναι εξοικειωμένοι σε κάποιο βαθμό με τη χρήση του φυλλομετρητή, του κειμενογράφου και του προγράμματος παρουσίασης.

5)Έχει δημιουργηθεί ιστολόγιο για την ανάρτηση των εργασιών και οι μαθητές είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση του.

6)Τα φύλλα εργασίας (1 για κάθε ομάδα) έχουν ήδη αποθηκευθεί σε διακριτό φάκελο στην επιφάνεια εργασίας των Η/Υ καθώς και έγγραφο με συλλογή ποιημάτων κατάλληλων για επεξεργασία από τους μαθητές.

7)Προβλέπεται μία επιπλέον ώρα στην αίθουσα για την παρουσίαση των εργασιών από τις ομάδες στην ολομέλεια.

8)Ένας μαθητής σε κάθε ομάδα πρέπει να διαθέτει λογαριασμό στο google/gmail και να έχει γίνει η εγγραφή στα ηλεκτρονικά εργαλεία web2.0 τα οποία πρόκειται να χρησιμοποιήσουν, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο.

4. Υλικοτεχνική υποδομή

Εργαστήριο Πληροφορικής με σύνδεση στο Διαδίκτυο

Βιντεοπροβολέας με ηχεία

Επεξεργαστής κειμένου

Ιστολόγιο τάξης

4 φύλλα εργασίας

Πρόγραμμα Παρουσίασης (Power Point)

Χρονογραμμή ([timetoast](http://timetoast.com))

Φυλλομετρητής – Google Chrome

Ψηφιακή ταινία (Movie maker – Microsoft windows)

Google earth

Ψηφιακή αφίσα (Glogster)

[Animaps](#)

5. Βασικός σκοπός και επιμέρους στόχοι της διδακτικής πρότασης

Βασικός στόχος του παρόντος σεναρίου είναι να πειραματιστούν οι μαθητές με τον παιγνιώδη χαρακτήρα της λογοτεχνίας και να ασκηθούν στη δημιουργική γραφή με τη χρήση των Τ.Π.Ε. Ειδικότερα τίθενται οι παρακάτω στόχοι για τον κόσμο, τη λογοτεχνία και τους γραμματισμούς (δεξιότητες)

5.1. Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, στάσεις

- Να συνδέσουν τη λογοτεχνία με την πραγματική ζωή, τον τόπο και την εποχή κατά την οποία γράφηκε το ποίημα και ευρύτερα η συλλογή «Ηλιος ο Πρώτος».
- Να συνδέσουν το σχολείο με την πραγματική ζωή δημιουργώντας ψηφιακά μέσα, με τα οποία θα διαφημίσουν ένα καλλιτεχνικό γεγονός.
- Να συντάξουν αυτοβιογραφικό σημείωμα, άρθρο, εργοβιογραφικό πίνακα.

5.2. Γνώσεις για τη λογοτεχνία

Στόχος είναι οι μαθητές

- να έρθουν σε επαφή με στοιχεία για τη ζωή και το έργο του Οδυσσέα Ελύτη.
- να γνωρίσουν γενικά χαρακτηριστικά της ποίησης του Ελύτη και τις πηγές της έμπνευσής του.
- να γνωρίσουν το θεματικό εύρος και την ειδολογική έκταση της λογοτεχνικής παραγωγής του έργου του Ελύτη.
- να αντιληφθούν το βασικό μήνυμα του ποιήματος.
- να παρατηρήσουν ότι ο ποιητικός λόγος του Ελύτη στηρίζεται στην εικονοποιία, στην μουσικότητα και στα σχήματα λόγου και να τα αναδείξουν με την πολυμεσική παρουσίαση του κειμένου
- να αναγνωρίσουν απλά παραδείγματα υπερρεαλιστικής γραφής
- να παραγάγουν ψηφιακό υπερρεαλιστικό λόγο με τρόπο παιγνιώδη- «δημιουργική γραφή» με τον επεξεργαστή κειμένου (πειραματισμός, παιχνίδι κατανόησης και δημιουργίας λογοτεχνικού κειμένου)
- να συνδέσουν τη λογοτεχνία με άλλες μορφές τέχνης (ζωγραφική, μουσική) μελετώντας διαθεματικά την ποίηση, τη ζωγραφική και τη μουσική και δημιουργώντας ένα ενιαίο «κείμενο συγκοινωνούντων δοχείων».
- να βιώσουν τη λογοτεχνία ως κάτι ευχάριστο και οικείο
- να καλλιεργήσουν τις αναγνωστικές δεξιότητες και τα αισθητικά τους κριτήρια

5.3. Γραμματισμοί

Στόχος είναι οι μαθητές

- να συνεργαστούν και να οικοδομήσουν στο πλαίσιο των ομάδων τα ζητούμενα.
- να αναλάβουν πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της ομάδας και να αξιοποιήσουν τις ιδιαίτερες δεξιότητες κάθε μαθητή.
- να ακολουθήσουν αυτενέργεια στη διαδικασία της έρευνας
- να ακολουθήσουν διερευνητικές- ανακαλυπτικές διαδρομές για την αναζήτηση, οικοδόμηση και κατάκτηση της γνώσης.
- να ασκηθούν στη διαχείριση του χρόνου

5.4. Γραμματισμοί σχετικοί με τις ΤΠΕ

Επιδιώκεται οι μαθητές να εξοικειωθούν με

- την αναζήτηση της πληροφορίας σε ανοιχτά διερευνητικά περιβάλλοντα, σε επιλεγμένους διαδικτυακούς τόπους, αλλά και με την ελεύθερη πλοήγηση
- την αξιολόγηση, την επιλογή και την αξιοποίηση της διαδικτυακής πληροφορίας.
- την καλλιέργεια του νέου ψηφιακού γραμματισμού.
- τη δημιουργία πολυτροπικών κειμένων και την πολυμεσική παρουσίαση των εργασιών τους.
- την αποτελεσματική αξιοποίηση των εργαλείων του Web 2.0 καθώς και του κειμενογράφου, του φυλλομετρητή και του Προγράμματος Παρουσίασης.

5.5. Προστιθέμενη αξία από την χρήση των ΤΠΕ

- Η επιχειρούμενη διδακτική προσέγγιση επιδιώκει τη δημιουργική χρήση των ΤΠΕ, κατά την οποία οι μαθητές μεταβάλλονται από παθητικοί δέκτες σε ενεργά υποκείμενα που με παιγνιώδη τρόπο καλούνται να ανασυνθέσουν με κατάλληλους χειρισμούς το κείμενο του Ελύτη αλληλεπιδρώντας μεταξύ τους. Ο Η/Υ χρησιμοποιείται ως συγγραφικό εργαλείο για την παραγωγή δημιουργικού λόγου και ως μέσο μαθητικής εργασίας και συνεργασίας.

6. Υποστηρικτικό υλικό – Διαδικτυακοί τόποι

[Ψηφιακό Σχολείο](#) (Αυτοβιογραφικό σημείωμα)

[Εθνικό Κέντρου Βιβλίου](#). (Αρχείο Ελλήνων Λογοτεχνών, Ελύτης Οδυσσέας)

[Ανεπίσημη σελίδα Οδυσσέα Ελύτη](#).

[Ιστολόγιο του 1^{ου} Γυμνασίου Ελ. Βενιζέλου στα Χανιά](#) (Τα εξώφυλλα των βιβλίων του Οδυσσέα Ελύτη)

ιστολόγιο [Μονόγραμμα](#) (Βιογραφία του Οδυσσέα Ελύτη)

εφημερίδα [το Βήμα](#) (Άρθρο με βιογραφικό υλικό για τον Ελύτη)

Ιστολόγιο [Ανεπίσημη σελίδα Οδ. Ελύτη, φωτογραφικό υλικό](#)

[Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, εξώφυλλα δίσκων](#)

[Ψηφιακή συλλογή εφημερίδων της Εθνική Βιβλιοθήκης](#)

[Ομιλία του ποιητή κατά τη βράβευσή του στη Στοκχόλμη, Ψηφιακό Σχολείο](#) (αποσπάσματα)

Δικτυακοί τόποι [Σαν σήμερα](#) και [Μονόγραμμα](#)

[Ιστολόγιο Lectores et recitatores](#), («Οι εικόνες των υπερρεαλιστών»)

[ΠΟΘΕΓ](#) (Το σύμβολο)

[Ανεπίσημη Ιστοσελίδα Οδυσσέα Ελύτη](#) (Τα κολάζ του Ελύτη)

[Ανεπίσημη Ιστοσελίδα Οδυσσέα Ελύτη](#), (Μελοποιημένα έργα του Ελύτη)

[Ιστολόγιο Μονόγραμμα](#) (Ο Ελύτης διαβάζει Ελύτη)

[Ανθολογία Ελλήνων Ποιητών στο διαδίκτυο, Δουρίδας picsearch](#)

[Όλα τα πήρε το Καλοκαίρι, Τα ρω του έρωτα](#)

[Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού](#) (Αναγνώσεις των έργων του Ελύτη)

7. Μεθοδολογικό πλαίσιο

Αφορμή για την επιλογή του θέματος (Ελύτης – υπερρεαλισμός) ήταν η πρόθεση για ανανέωση της διδασκαλίας της λογοτεχνίας ως προς την καλλιέργεια της δημιουργικότητας, καθώς η εικονιστική υπερρεαλιστική ποίηση του Ελύτη προσφέρεται για μια διαδραστική, εικαστική προσέγγιση της λογοτεχνίας δανειζόμενη πόρους από το χώρο της τεχνολογίας.

Στο επίπεδο της μεθοδολογίας η πρόταση αυτή στηρίζεται στο **μαθητοκεντρικό μοντέλο** διδασκαλίας, το οποίο οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να εφαρμόσουν στην Α΄ Λυκείου με το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για τη Λογοτεχνία και τη διαδικασία των ομαδικών δραστηριοτήτων. Ακολουθείται λοιπόν η **ομαδοσυνεργατική διδασκαλία**, καθώς οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες εργάζονται για την εκπόνηση των εργασιών τους: μέσα στο πλαίσιο της ομάδας αναλαμβάνουν συγκεκριμένους ρόλους, στους οποίους μπορούν να εναλλάσσονται, αναζητούν και συνθέτουν τις πληροφορίες, αλληλεπιδρούν, συνθέτουν εργασίες, τις παρουσιάζουν στην ολομέλεια της τάξης. Με τη συνανάγνωση και τη συνεργατική γραφή των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο των ομάδων οι γνώσεις οικοδομούνται με την αλληλεπίδραση των μελών των ομάδων (και αποκτώνται έτσι κοινωνικές και μεταγνωστικές δεξιότητες, κατά τη θεωρία του **κοινωνικού εποικοδομισμού** του Vygotsky. Το χτίσιμο της γνώσης πραγματοποιείται μέσα σε ένα περιβάλλον συνεργατικό, μέσα από συζήτηση και επικοινωνία, Vygotsky)

Κατά τη συνεργασία των μαθητών παράγεται λόγος μέσα σε **συνθήκες ανάδρασης**: η σκέψη του κάθε μαθητή ανατροφοδοτεί τη σκέψη των υπολοίπων μαθητών της ομάδας. Έτσι, το συλλογικό κείμενο ή οι σημειώσεις αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης και καρπό συζήτησης μεταξύ των μελών της ομάδας μέσα σε δημοκρατικό κλίμα και πνεύμα ισοτιμίας. Οι μαθητές προσεγγίζουν το

κείμενο αξιοποιώντας προσωπικές εμπειρίες, αισθητικές αναζητήσεις και γνώσεις («ο ορίζοντας των προσδοκιών και το σύνολο της αισθητικής εμπειρίας οδηγούν στην πραγμάτωση του λογοτεχνικού έργου από τον αναγνώστη») και καταθέτουν τις απόψεις τους αναζητώντας πιθανές ερμηνείες του κειμένου (**θεωρία της πρόσληψης**).

Οι μαθητές αποκτούν ενεργητικό ρόλο και το σενάριο στηρίζεται στην **ανακαλυπτική – διερευνητική μάθηση**, καθώς οι μαθητές συλλέγουν και επεξεργάζονται το υλικό τους από το διαδικτυο. Η νέα γνώση κτίζεται στην υπάρχουσα (**εποικοδομισμός, ολιστική προσέγγιση**). Καθώς ο μαθητής ασκείται στην επιλογή και τον έλεγχο του διαδικτυακού υλικού, την παραγωγή (μονοτροπικού και πολυτροπικού) λόγου σε αυθεντικές συνθήκες επικοινωνίας η **μάθηση γίνεται βιωματική**.

Για τη σύνθεση των εργασιών τους οι μαθητές εργάζονται σε ηλεκτρονικό περιβάλλον, πειραματίζονται με τις λέξεις και τη δομή του κειμένου και προτρέπονται σε δημιουργική ενσωμάτωση λόγου, εικόνων, κίνησης, ήχου, ώστε να διαφανεί η επικοινωνία και η συνομιλία των Τεχνών με **τρόπο παιγνιώδη**, χαρακτηριστικό άλλωστε γνώρισμα της λογοτεχνίας. Καλούνται να αξιοποιήσουν τα ηλεκτρονικά εργαλεία για να παραγάγουν πρωτότυπα κείμενα **δημιουργικής γραφής**, δηλαδή ερασιτεχνικής ανάπλασης του κειμένου. Με τη χρήση του επεξεργαστή κειμένου, των υπερκειμένων και των πολυμέσων (ψηφιακή αφίσα, ψηφιακή ταινία, ppt) δίνουν έκφραση στη φαντασία τους και διευρύνουν την κριτική και συνδυαστική ικανότητά τους.

Επίσης το παρόν σενάριο ευνοεί τη **διαθεματικότητα** μεταξύ των τεχνών με τη βοήθεια της τεχνολογίας της Πληροφορικής.

Η λογοτεχνία συνδέεται με την πραγματική ζωή αξιοποιώντας τις νέες εκπαιδευτικές τεχνολογίες, π.χ. τη δημιουργία ηλεκτρονικών αφισών και ταινιών με τις οποίες οι μαθητές θα διαφημίσουν καλλιτεχνικό γεγονός που οργανώνει το σχολείο για τον Ελύτη.

Με τη συμμετοχή των μαθητών στο ιστολόγιο της τάξης και την δημοσίευση της προσωπικής τους άποψης για τις εργασίες των άλλων ομάδων επιδιώκεται η **δημιουργία μια κοινότητας αναγνωστών** στην οποία θα διατυπώνουν τεκμηριωμένη και αιτιολογημένη άποψη.

Ο **εκπαιδευτικός** δεν είναι ο αποκλειστικός φορέας της γνώσης, αλλά περιορίζεται στο ρόλο του διευκολυντή για την κατάκτηση της γνώσης από τον ίδιο το μαθητή. Δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες για την πρόσληψη της γνώσης: σχεδιάζει, συντονίζει, επιλύει απορίες, ανατροφοδοτεί, ενθαρρύνει, ώστε να επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι στόχοι.

Ο **μαθητής** βρίσκεται στο επίκεντρο της διδασκαλίας, κατά την οποία αυτενεργεί, λειτουργεί ερευνητικά, παράγει ποικίλα κειμενικά είδη, συνεργάζεται, αξιοποιεί δεξιότητες και κατακτά τη γνώση.

8. Αναλυτική Περιγραφή

Α΄ Φάση - Πριν την υλοποίηση

Πριν τη δώρη δραστηριότητα των μαθητών στο εργαστήριο Πληροφορικής, ο διδάσκων στη σχολική αίθουσα προετοιμάζει τους μαθητές για τη διαδικασία που πρόκειται να ακολουθήσουν. Γίνεται ο χωρισμός σε 4 ομάδες των 6 ατόμων και ανατίθενται ρόλοι ανάλογα με τις επιθυμίες και τις δεξιότητες των μαθητών. Η διαδικασία μπορεί να ολοκληρωθεί και σε εξωδίδακτικό χρόνο κατόπιν συμφωνίας των μαθητών. Ο διδάσκων επισημαίνει στους μαθητές παραμέτρους που θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους, όπως ότι θα πρέπει να εργαστούν απερίσπαστα, συντονισμένα, μεθοδικά και συνεργατικά προκειμένου να φέρουν εις πέρας την αποστολή τους. Ακολουθεί ανάγνωση του ποιήματος από το σχολικό εγχειρίδιο και παρουσίαση των βασικών σημείων, ώστε να έχουν μια πρώτη προσέγγιση του κειμένου οι μαθητές.

Οι μαθητές καλούνται να συμπληρώσουν έναν εννοιολογικό χάρτη στον πίνακα με κεντρική έννοια «υπερρεαλισμός» εφαρμόζοντας τη μέθοδο του καταιγισμού ιδεών και αξιοποιώντας τις γνώσεις τους από την ενότητα «Παράδοση και Μοντερνισμός» που διδάχθηκαν στο μάθημα της Λογοτεχνίας της Α΄ Λυκείου. Έτσι αφενός ελέγχονται κάποιες προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών αφετέρου γίνεται μια απαραίτητη υπενθύμιση βασικών όρων και σχέσεων μεταξύ τους και με την κεντρική έννοια. Ο διδάσκων με τη χρήση μιας σύντομης Προβολής Παρουσίασης παρουσιάζει στους μαθητές τους κυριότερους εκπροσώπους, Έλληνες και ξένους, του υπερρεαλισμού. Κατά την παρουσίαση δίνεται στους μαθητές φύλλο εργασίας, για να το συμπληρώσουν καθώς παρακολουθούν την παρουσίαση και συμμετέχουν στη συζήτηση στην τάξη.

Β΄ Φάση

Κατά το δίωρο στο εργαστήριο Πληροφορικής οι μαθητές ανά ομάδες συγκεντρώνονται στους Υπολογιστές που τους αντιστοιχούν, ένα για κάθε ομάδα, και στην επιφάνεια εργασίας βρίσκουν φάκελο με τον τίτλο «Ελύτης», τον οποίο ανοίγουν. Μέσα σ' αυτόν θα βρουν δύο έγγραφα με τίτλο «Φύλλα Εργασίας» και «Ανθολόγιο ποιημάτων Ελύτη» (κάθε ομάδα με διαφορετικό περιεχόμενο). Ανοίγουν το έγγραφο «Φύλλα Εργασίας» και ξεκινούν με την 1^η δραστηριότητα.

(1^η ώρα)

1^η δραστηριότητα

Αποστολή κάθε ομάδας κατά την 1^η δραστηριότητα είναι να κάνει μια ιστοεξερεύνηση στο Διαδίκτυο, για να συγκεντρώσει βιογραφικό υλικό για τον Ελύτη και αφενός να το αναρτήσει στο ιστολόγιο της τάξης και αφετέρου να το παρουσιάσει με πολυμεσικό τρόπο στην τάξη.

1^η ομάδα: Αφού διαβάσουν το αυτοβιογραφικό σημείωμα που παρατίθεται στο σχολικό εγχειρίδιο της Έκφρασης-Έκθεσης Β΄ Λυκείου μέσω του ψηφιακού σχολείου, καλούνται να γράψουν το

αυτοβιογραφικό σημείωμα του Ελύτη σε α' πρόσωπο αντλώντας πληροφορίες από το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου. Στη συνέχεια ζητείται από τους μαθητές να δημιουργήσουν χρονογραμμή με τα σημαντικότερα γεγονότα της ζωής του και να την εμπλουτίσουν με κατάλληλες φωτογραφίες από συγκεκριμένο δικτυακό τόπο.

2^η ομάδα: Αφού επισκεφτούν το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου και αντλήσουν πληροφορίες για το έργο του Ελύτη (πεζό και ποιητικό), καλούνται να καταρτίσουν εργογραφικό πίνακα των έργων του ποιητή κατά κατηγορίες και να συμπληρώσει τον πίνακα με εξώφυλλα των συλλογών που εκδόθηκαν καθώς και των δίσκων και cd που κυκλοφόρησαν με τις μελοποιήσεις των κειμένων του. Τέλος ζητείται από τους μαθητές να χρησιμοποιήσουν υπερσυνδέσμους για να παραπέμψουν σε αναγνώσεις και μελοποιήσεις των κειμένων.

3^η ομάδα: Αφού επισκεφτούν συγκεκριμένους δικτυακούς τόπους και αντλήσουν πληροφορίες για την αναγνώριση του Ελύτη και του έργου του στην Ελλάδα και το εξωτερικό, καλούνται να παρουσιάσουν τα στοιχεία στο ηλεκτρονικό τους έγγραφο με μορφή σύντομου ηλεκτρονικού άρθρου για το ιστολόγιο της τάξης. Κατόπιν τους ζητείται να συμπληρώσουν το κείμενό τους με φωτογραφικό υλικό καθώς και να προσθέσουν σχετικούς υπερσυνδέσμους. Η αναζήτηση του υλικού θα γίνει σε συγκεκριμένους δικτυακούς τόπους ή με ελεύθερη πλοήγηση.

4^η ομάδα: Αφού επισκεφτούν συγκεκριμένους δικτυακούς τόπους και διαβάσουν τα βιογραφικά σημειώματα του Ελύτη, καλούνται να καταγράψουν σε μορφή σύντομου ηλεκτρονικού πίνακα στο ηλεκτρονικό τους έγγραφο τους καλλιτέχνες, Έλληνες και ξένους, με τους οποίους γνωρίστηκε και αλληλεπίδρασε ο Ελύτης καθώς και τους τόπους που επισκέφτηκε με χρονολογική σειρά. Τέλος τους ζητείται να συμπληρώσουν το χάρτη της Ευρώπης, χρησιμοποιώντας το πρόγραμμα animaps, με πληροφοριακά κείμενα και φωτογραφικό υλικό από τις διευθύνσεις που χρησιμοποίησαν.

Κάθε ομάδα θα πρέπει να αναρτήσει την εργασία της στο Ιστολόγιο της τάξης.

(2^η ώρα)

2^η δραστηριότητα

Αποστολή κάθε ομάδας κατά τη 2^η δραστηριότητα είναι να διαδράσει με το κείμενο και με παιγνιώδη τρόπο να απομονώσει και να νοηματοδοτήσει υφολογικά χαρακτηριστικά του ποιήματος και κατόπιν να παραγάγει αυθεντικό λόγο σε συνομιλία με το κείμενο που προσέγγισε.

1^η ομάδα: Αφού αντιγράψουν στο έγγραφο του word το κείμενο από το Ψηφιακό Σχολείο, καλούνται να χρωματίσουν τους **ρηματικούς τύπους** στους στ. 1-17, αναζητώντας τη διάθεση και την ταυτότητα που εκφράζει ο ποιητής και να γράψουν με μορφή σχολίου στο περιθώριο του εγγράφου τις παρατηρήσεις τους. Κατόπιν θα πρέπει να αλλάξουν το ρηματικό πρόσωπο, να τοποθετήσουν με άλλη

σειρά τα ρήματα και να συμπληρώσουν λέξεις, ώστε να δημιουργήσουν μια νέα υπερρεαλιστική σύνθεση.

2^η ομάδα: Αφού αντιγράψουν στο έγγραφο του word το κείμενο από το Ψηφιακό Σχολείο, καλούνται να χρωματίσουν τις υπερρεαλιστικές εικόνες και σε μία σύντομη παράγραφο να εξηγήσουν τη λειτουργία των **εικόνων** στον υπερρεαλισμό. Με άλλο χρώμα καλούνται να χρωματίσουν ουσιαστικά που δηλώνουν αίσθηση και με τα οποία θα δημιουργήσουν με ελεύθερο συνειρμό τη δική τους υπερρεαλιστική εικόνα.

3^η ομάδα: Αφού αντιγράψουν στο έγγραφο του word το κείμενο από το Ψηφιακό Σχολείο, καλούνται να χρωματίσουν τα **σύμβολα** του ποιήματος και να ερμηνεύσουν τρία από αυτά στο περιθώριο του εγγράφου. Στη συνέχεια θα πρέπει να εξετάσουν την επανάληψη της λέξης «φωτιά» και να ξαναγράψουν το «τραγουδί της φωτιάς», δίνοντας τη δική τους διάσταση.

4^η ομάδα: Αφού αντιγράψουν στο έγγραφο του word το κείμενο από το Ψηφιακό Σχολείο, καλούνται να χρωματίσουν τις **μεταφορές**, να αποδώσουν τρεις από αυτές κυριολεκτικά και να εξηγήσουν τη σημασία της μεταφοράς στον ποιητικό λόγο. Κατόπιν θα πρέπει να δημιουργήσουν τη δική τους ποιητική σύνθεση με τα χαρακτηριστικά του Έλληνα, όπως διαγράφονται στο κείμενο.

3^η δραστηριότητα

Αποστολή κάθε ομάδας κατά την 3^η δραστηριότητα είναι, αφού απομονώσει από ποιήματα του Ελύτη φράσεις και λέξεις με συγκεκριμένη θεματολογία, να τις συνδυάσει δημιουργικά σε κολάζ χρησιμοποιώντας παράλληλα και εικαστικό υλικό από το έργο του ποιητή. Τέλος η ομάδα θα διαφημίσει με πολυμεσικό τρόπο - χρησιμοποιώντας το παραπάνω υλικό - εκδήλωση που οργανώνει το σχολείο για τον Ελύτη.

1^η ομάδα – 3^η ομάδα

Οι μαθητές καλούνται να διαβάσουν ποιήματα που θα βρουν στο έγγραφο «Ανθολόγιο ποιημάτων Ελύτη» και να απομονώσουν στίχους, φράσεις, λέξεις που άμεσα ή έμμεσα δηλώνουν **φως / νερό** και με αυτές να δημιουργήσουν ένα κολάζ στο έγγραφο του word. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν όποια γραμματοσειρά, μέγεθος στοιχείων ή χρώμα κρίνουν καταλληλότερο. Από συγκεκριμένες ιστοσελίδες θα αντλήσουν εικαστικό υλικό από τους πίνακες – κολάζ του ποιητή και με υπερσυνδέσμους θα παραπέμψουν σε αναγνώσεις και μελοποιήσεις των ποιημάτων του. Τέλος τους ζητείται να κατασκευάσουν με το πρόγραμμα glogster **ψηφιακή αφίσα** προκειμένου να διαφημίσουν εκδήλωση που οργανώνει το σχολείο, για να τιμήσει τον Ελύτη.

2^η ομάδα - 4^η ομάδα:

Οι μαθητές καλούνται να διαβάσουν ποιήματα που θα βρουν στο έγγραφο «Ανθολόγιο ποιημάτων Ελύτη» και να απομονώσουν στίχους, φράσεις, λέξεις που άμεσα ή έμμεσα δηλώνουν **γυναικεία**

παρουσία / ελληνικό τοπίο και με αυτές να δημιουργήσουν ένα κολάζ στο έγγραφο του word. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν όποια γραμματοσειρά, μέγεθος στοιχείων ή χρώμα κρίνουν καταλληλότερο. Από συγκεκριμένες ιστοσελίδες θα αντλήσουν εικαστικό υλικό από τους πίνακες – κολάζ του ποιητή και με υπερσυνδέσμους θα παραπέμψουν σε αναγνώσεις και μελοποιήσεις των ποιημάτων του. Τέλος τους ζητείται να κατασκευάσουν με το πρόγραμμα **movie maker** ψηφιακή ταινία προκειμένου να διαφημίσουν εκδήλωση που οργανώνει το σχολείο, για να τιμήσει τον Ελύτη. Όλες οι εργασίες, εφόσον ολοκληρωθούν, θα αποθηκευτούν σε ψηφιακή μνήμη usb και κατόπιν θα αναρτηθούν στο ιστολόγιο της τάξης.

Γ΄ Φάση

Κατά τη Γ΄ φάση οι ομάδες θα παρουσιάσουν με τη χρήση του βιντεοπροβολέα το υλικό τους στην ολομέλεια της τάξης και θα ακολουθήσει συζήτηση – ερωτήσεις – σχόλια – αξιολόγηση.

9. Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται κατά τις 2 φάσεις της υλοποίησης του σεναρίου και ολοκληρώνεται μετά την ανάρτηση των εργασιών στο ιστολόγιο της τάξης και την παρουσίαση των εργασιών στην ολομέλεια κατά την 3^η φάση.

Ο καθηγητής κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του σεναρίου λειτουργεί ως συντονιστής και διευκολυντής, παρακολουθεί διακριτικά και ανατροφοδοτεί τις ομάδες και αξιολογεί σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο.

Τα κριτήρια αξιολόγησης των μαθητών είναι:

1. Συγκέντρωση και οργάνωση δεδομένων και πληροφοριών
2. Επικοινωνιακές δεξιότητες γραπτού και προφορικού λόγου
3. Πληρότητα, δημιουργικότητα και φαντασία στη σύνθεση των απαντήσεων
4. Συνεργατικότητα και ομαδικό πνεύμα- ικανότητα ανταλλαγής και σύνθεσης απόψεων
5. Αξιοποίηση των δυνατοτήτων του ηλεκτρονικού περιβάλλοντος

Ο εκπαιδευτικός αξιολογεί τόσο την πορεία εργασίας και ανταπόκρισης των μαθητών όσο και την πορεία υλοποίησης και αποτελεσματικότητας του σεναρίου επισημαίνοντας αδυναμίες και προβαίνοντας σε διορθώσεις.

10. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α

1^η δραστηριότητα:

Αποστολή σας είναι να κάνετε μια ιστοεξερεύνηση στο Διαδίκτυο για να συγκεντρώσετε βιογραφικό υλικό για τον Ελύτη, το οποίο θα παρουσιάσετε με πολυμεσικό τρόπο.

- Να πληκτρολογήσετε στη μηχανή αναζήτησης [Ψηφιακό Σχολείο](#) και να ακολουθήσετε τη διαδρομή: Διαδραστικά σχολικά βιβλία → Υλικό ανά μάθημα → Β΄ Γενικού Λυκείου → Έκφραση Έκθεση → Διαδραστικό βιβλίο μαθητή → Βιογραφικά είδη → [Αυτοβιογραφικό σημείωμα](#).
- Αφού μελετήσετε τη **δομή** του αυτοβιογραφικού σημειώματος να συντάξετε ένα σύντομο **αυτοβιογραφικό σημείωμα** του Οδ. Ελύτη σε α΄ πρόσωπο με τα σημαντικότερα γεγονότα της ζωής του (χρονολογία και τόπος γέννησης, καταγωγή, σπουδές, συμμετοχή στον πόλεμο, το είδος του έργου του, τα λογοτεχνικά ρεύματα και οι λογοτέχνες από τους οποίους επηρεάστηκε). Πληροφορίες για τον Ελύτη μπορείτε να αντλήσετε από την ιστοσελίδα του [Εθνικού Κέντρου Βιβλίου](#).
- Να δημιουργήσετε μια **χρονογραμμή timetoast** στην οποία θα τοποθετήσετε τα παραπάνω γεγονότα και να την εμπλουτίσετε με κατάλληλες φωτογραφίες του ποιητή και των «συννοδοιπόρων» του.
Φωτογραφικό υλικό μπορείτε να αντλήσετε από την [ανεπίσημη σελίδα Οδυσσέα Ελύτη](#).

2^η δραστηριότητα

Αποστολή σας είναι με αφορμή το κείμενο να δημιουργήσετε τη δική σας πρωτότυπη υπερρεαλιστική σύνθεση με χρήση των Τ.Π.Ε.

- Να αντιγράψετε στο ηλεκτρονικό φύλλο εργασίας το ποίημα [Στα χτήματα βαδίσαμε όλη μέρα...] από το [Ψηφιακό Σχολείο](#)
- Στους στίχους 1-17 να χρωματίσετε με κόκκινα στοιχεία τα ρήματα.

- Να επισημάνετε το **ρηματικό πρόσωπο** που επικρατεί και να εξηγήσετε σύντομα γιατί το επιλέγει ο ποιητής και ποια διάθεση/ταυτότητα εκφράζει. Να γράψετε τις παρατηρήσεις σας με μορφή σχολίων στο περιθώριο του εγγράφου. (Αναθεώρηση → Δημιουργία σχολίου)
- Να αντιγράψετε στο ηλεκτρονικό έγγραφο τα ρήματα που εντοπίσατε και να τα μεταφέρετε σε βενικό πρόσωπο, να τοποθετήσετε το καθένα σε ένα στίχο, με όποια σειρά θέλετε, και να συμπληρώσετε λέξεις που εσείς επιλέγετε, δημιουργώντας τη δική σας «αφηγηματική – ποιητική ιστορία».

3^η δραστηριότητα

Αποστολή σας είναι να συλλέξετε υλικό από ποιήματα και κολάζ του Ελύτη με θέμα το φως και να κατασκευάσετε ένα κολάζ. Με το ίδιο υλικό κατόπιν θα πρέπει να δημιουργήσετε μια ψηφιακή αφίσα, για να διαφημίσετε εκδήλωση που οργανώνει το σχολείο, για να τιμήσει τον ποιητή.

- Να ανοίξετε στο φάκελο που εργάζεστε το έγγραφο με τίτλο «Ανθολόγιο Ποιημάτων Ελύτη» και να χρησιμοποιήσετε τα ποιήματα:

[Στα χτήματα βαδίσαμε όλη μέρα...] συλλογή «Ήλιος ο Πρώτος»

Ήλιος ο Πρώτος (αποσπάσματα XVII και XVIII)

«Ο ήλιος ο ηλιάτορας» (αποσπάσματα)

- Να απομονώσετε στίχους, φράσεις, λέξεις που δηλώνουν άμεσα ή έμμεσα **φως** (ήλιος, φωτιά...) και να συγκεντρώσετε το υλικό σας στο έγγραφο του word. Χρωματίστε τις λέξεις, χρησιμοποιήστε όποιο μέγεθος και είδος γραμματοσειράς κρίνετε κατάλληλο και προσθέστε πίνακες/κολάζ του Ελύτη που θα αντλήσετε από το διαδίκτυο. Με υπερσυνδέσμους να παραπέμψετε σε αναγνώσεις ή μελοποιήσεις των ποιημάτων του Ελύτη.
- Στη συνέχεια με το υλικό που συγκεντρώσατε να κατασκευάσετε μία ψηφιακή αφίσα με το **πρόγραμμα glogster**, για να διαφημίσετε ημερίδα που οργανώνει το σχολείο σας, για να τιμήσει τον Ελύτη. [Να λάβετε υπόψη σας τις πληροφορίες που θα πρέπει να αναφέρονται καθώς και τα μέσα (εικόνα, ήχος...) που θα πρέπει να χρησιμοποιήσετε για να κεντρίσετε τους δέκτες σας].

[Τα κολάζ του Ελύτη, ανεπίσημη ιστοσελίδα Οδυσσέα Ελύτη](#)

[Μελοποιημένα έργα, ανεπίσημη ιστοσελίδα Οδυσσέα Ελύτη](#)

[Ο Ελύτης διαβάζει Ελύτη, ιστολόγιο Μονόγραμμα](#)

[Ανθολογία Ελλήνων Ποιητών στο διαδίκτυο, Δουρίδας](#)

Ελεύθερη αναζήτηση φωτογραφιών στο [picsearch](#) με κατάλληλες λέξεις

Για τις αφίσες σας μπορείτε να επισκεφτείτε το [Εθνικό Κέντρο Βιβλίου](#)

- Αφού ολοκληρώσετε τις εργασίες σας, να τις αποθηκεύσετε σε μνήμη usb και να τις αναρτήσετε στο Ιστολόγιο της τάξης και να διατυπώσετε αιτιολογημένες παρατηρήσεις για τις εργασίες των άλλων ομάδων.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Β

1^η δραστηριότητα:

Αποστολή σας είναι να κάνετε μια ιστοεξερεύνηση στο Διαδίκτυο για να συγκεντρώσετε βιογραφικό υλικό για τον Ελύτη, το οποίο θα παρουσιάσετε με πολυμεσικό τρόπο.

- Να επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του [Εθνικού Κέντρου Βιβλίου](#) και να αναζητήσετε πληροφορίες για το έργο (πεζό και ποιητικό) του Οδ. Ελύτη
- Να δημιουργήσετε στο έγγραφο του word έναν **εργογραφικό πίνακα** των έργων του Ελύτη σε κατηγορίες (ποιητικές συλλογές και πεζά) και να συμπληρώσετε τον πίνακά σας με **εξώφυλλα** των συλλογών και των δίσκων ή cd των έργων του που μελοποιήθηκαν.

Τα εξώφυλλα των έργων του μπορείτε να τα βρείτε στο [ιστολόγιο του 1^{ου} Γυμνασίου Ελ. Βενιζέλου στα Χανιά](#) και τα εξώφυλλα των δίσκων στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#).

- Να χρησιμοποιήσετε **υπερσυνδέσμους** για να παραπέμψετε στις μελοποιήσεις και αναγνώσεις από τον ίδιο τον ποιητή από την [ανεπίσημη σελίδα Οδυσσέα Ελύτη](#)

2^η δραστηριότητα

Αποστολή σας είναι με αφορμή το κείμενο να δημιουργήσετε τη δική σας πρωτότυπη υπερρεαλιστική σύνθεση με χρήση των Τ.Π.Ε.

- Να αντιγράψετε στο ηλεκτρονικό φύλλο εργασίας το ποίημα [Στα χτήματα βαδίσαμε όλη μέρα...] από το [Ψηφιακό Σχολείο](#).
- Να χρωματίσετε με μοβ χρώμα τις υπερρεαλιστικές **εικόνες** του ποιήματος.
- Αφού διαβάσετε το εισαγωγικό μέρος της ανάρτησης **«Οι εικόνες των Υπερρεαλιστών»** στο [ιστολόγιο Lectores et recitatores](#), σε μία παράγραφο στο ηλεκτρονικό έγγραφο που δημιουργήσατε να εξηγήσετε τη λειτουργία των εικόνων στον υπερρεαλισμό και να αποδώσετε σύντομα την ερμηνεία των εικόνων που εντοπίσατε. Να δημιουργήσετε υπερδεσμό με το παραπάνω ψηφιακό υλικό.

- Να χρωματίσετε με κίτρινο χρώμα τα ουσιαστικά που δηλώνουν **αίσθηση** (όραση, αφή, γεύση), να χρησιμοποιήσετε «εισαγωγή σχολίου» για να δηλώσετε τις αισθήσεις που κινητοποιούν και να τα χρησιμοποιήσετε με ελεύθερο συνειρμό για να δημιουργήσετε μια υπερρεαλιστική εικόνα.

3^η δραστηριότητα

Αποστολή σας είναι να συλλέξετε υλικό από ποιήματα και κολάζ του Ελύτη με θέμα τη γυναίκα και να κατασκευάσετε ένα κολάζ. Με το ίδιο υλικό κατόπιν θα πρέπει να δημιουργήσετε μια ψηφιακή ταινία, για να διαφημίσετε εκδήλωση που οργανώνει το σχολείο, για να τιμήσει τον ποιητή.

- Να ανοίξετε στο φάκελο που εργάζεστε το έγγραφο με τίτλο «Ανθολόγιο Ποιημάτων Ελύτη» και να χρησιμοποιήσετε τα ποιήματα:

[Στα χτήματα βαδίσαμε όλη μέρα...] *Ήλιος ο Πρώτος*

Η τρελή ροδιά, Προσανατολισμοί 1940

Μονόγραμμα, απ. III 1971

- Να απομονώσετε και να αντιγράψετε στο έγγραφό σας στίχους, φράσεις, λέξεις που δηλώνουν άμεσα ή έμμεσα **γυναικεία παρουσία**.
- Να συγκεντρώσετε το υλικό στο ηλεκτρονικό σας έγγραφο με όποια διάταξη θέλετε. Χρωματίστε τις λέξεις, χρησιμοποιήστε όποιο μέγεθος και είδος γραμματοσειράς κρίνετε κατάλληλο και προσθέστε πίνακες/κολάζ του Ελύτη που θα αντλήσετε από το διαδίκτυο. Με υπερσυνδέσμους να παραπέμψετε σε αναγνώσεις ή μελοποιήσεις των ποιημάτων του Ελύτη.
- Στη συνέχεια με το υλικό που συγκεντρώσατε να δημιουργήσετε μία ψηφιακή ταινία με το πρόγραμμα **movie maker**, που θα αναρτήσετε ως διαφημιστικό μήνυμα για εκδήλωση που οργανώνει το σχολείο σας, για να τιμήσει τον Ελύτη. Να επενδύσετε την ταινία σας με την κατάλληλη μουσική από τα μελοποιημένα ποιήματα του Ελύτη ή αναγνώσεις ποιημάτων του. (Να λάβετε υπόψη σας τις πληροφορίες που θα πρέπει να αναφέρονται εισαγωγικά καθώς και το οπτικοακουστικό υλικό που θα πρέπει να χρησιμοποιήσετε για να κεντρίσετε τους δέκτες σας.)

[Τα κολάζ του Ελύτη, ανεπίσημη ιστοσελίδα Οδυσσέα Ελύτη](#)

[Μελοποιημένα έργα, ανεπίσημη ιστοσελίδα Οδυσσέα Ελύτη](#)

[Ο Ελύτης διαβάζει Ελύτη, ιστολόγιο Μονόγραμμα](#)

[Ανθολογία Ελλήνων Ποιητών στο διαδίκτυο, Δουρίδας](#)

Ελεύθερη αναζήτηση φωτογραφιών στο [picsearch](#) με κατάλληλες λέξεις

- Αφού ολοκληρώσετε τις εργασίες σας, να τις αποθηκεύσετε σε μνήμη usb και να τις αναρτήσετε στο Ιστολόγιο της τάξης και να διατυπώσετε αιτιολογημένες παρατηρήσεις για τις εργασίες των άλλων ομάδων.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Γ

1^η δραστηριότητα:

Αποστολή σας είναι να κάνετε μια ιστοεξερεύνηση στο Διαδίκτυο για να συγκεντρώσετε βιογραφικό υλικό για τον Ελύτη, το οποίο θα παρουσιάσετε με πολυμεσικό τρόπο.

- Να επισκεφτείτε το ιστολόγιο [Μονόγραμμα](#) και την εφημερίδα [το Βήμα](#) και να αντλήσετε πληροφορίες για την αναγνώριση του Οδυσσέα Ελύτη και του έργου του στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- Να γράψετε ένα σύντομο άρθρο στο έγγραφο του word στο οποίο θα παρουσιάσετε τις βραβεύσεις και ευρύτερα την αναγνώριση που κέρδισε ο Ελύτης και το έργο του.
- Να συμπληρώσετε το κείμενό σας με κατάλληλο φωτογραφικό υλικό και υπερσυνδέσμους για τις ομιλίες του ποιητή και τους τίτλους εφημερίδων αναφορικά με το έργο και την αναγνώρισή του.
- Μπορείτε να επισκεφτείτε τους παρακάτω δικτυακούς τόπους, για να αντλήσετε το υλικό σας.

[Ανεπίσημη σελίδα Οδ. Ελύτη, φωτογραφικό υλικό](#)

[Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, εξώφυλλα δίσκων](#)

[Ψηφιακή συλλογή εφημερίδων της Εθνική Βιβλιοθήκης](#), αναφορικά με τη βράβεισή του με το βραβείο Νόμπελ στις 10/12/1979 (πληκτρολογήστε τις ημερομηνίες 11/12/1979-12/12/1979 στις εφημερίδες Μακεδονία και Ριζοσπάστης)

[Ομιλία του ποιητή κατά τη βράβεισή του στη Στοκχόλμη, Ψηφιακό Σχολείο](#)

2^η δραστηριότητα

Αποστολή σας είναι με αφορμή το κείμενο να δημιουργήσετε τη δική σας πρωτότυπη υπερρεαλιστική σύνθεση με χρήση των Τ.Π.Ε.

- Να αντιγράψετε στο ηλεκτρονικό φύλλο εργασίας το κείμενο [Στα χτήματα βαδίσαμε όλη μέρα...] από το [Ψηφιακό Σχολείο](#).

- Να χρωματίσετε με κίτρινο χρώμα τα **σύμβολα** του ποιήματος. Να δημιουργήσετε υπερδεσμούς για τον όρο [σύμβολο](#) (ΠΟΘΕΓ → Θησαυρός → Σύμβολο) και να επιχειρήσετε να ερμηνεύσετε τρία από αυτά με μορφή σχολίων στο περιθώριο του εγγράφου. (Αναθεώρηση → Δημιουργία σχολίου)
- Πώς λειτουργεί η επανάληψη της λέξης φωτιά στους στ 14-16; Να απαντήσετε γραπτά στο ηλεκτρονικό έγγραφο που δημιουργήσατε.
- Να ξαναγράψετε το «τραγούδι της φωτιάς» (στ. 14-16) διατηρώντας την αρχική επίκληση (στη φωτιά) και δίνοντας τη δική σας διάσταση.

3^η δραστηριότητα

Αποστολή σας είναι να συλλέξετε υλικό από ποιήματα και κολάζ του Ελύτη με θέμα το νερό και να κατασκευάσετε ένα κολάζ. Με το ίδιο υλικό κατόπιν θα πρέπει να δημιουργήσετε μια ψηφιακή αφίσα, για να διαφημίσετε εκδήλωση που οργανώνει το σχολείο, για να τιμήσει τον ποιητή.

- Να ανοίξετε στο φάκελο που εργάζεστε το έγγραφο με τίτλο «Ανθολόγιο Ποιημάτων Ελύτη» και να χρησιμοποιήσετε τα ποιήματα:
[Στα χτήματα βαδίσαμε όλη μέρα...], 'Ηλιος ο Πρώτος
Ηλικία της γλαυκής θύμησης, Προσανατολισμοί 1941
Όλα τα πήρε το Καλοκαίρι, Τα ρω του έρωτα
Μικρή πράσινη θάλασσα, Το Φωτόδεντρο και η δέκατη τέταρτη ομορφιά(1971)
- Να απομονώσετε στίχους που δηλώνουν άμεσα ή έμμεσα το **νερό** και να συγκεντρώσετε το υλικό στο ηλεκτρονικό σας έγγραφο με όποια διάταξη θέλετε. Χρωματίστε τις λέξεις, χρησιμοποιήστε όποιο μέγεθος και είδος γραμματοσειράς κρίνετε κατάλληλο και προσθέστε πίνακες/κολάζ του Ελύτη που θα αντλήσετε από το διαδίκτυο. Με υπερσυνδέσμους να παραπέμψετε σε αναγνώσεις ή μελοποιήσεις των ποιημάτων του Ελύτη.
- Στη συνέχεια με το υλικό που συγκεντρώσατε να δημιουργήσετε μία ψηφιακή αφίσα με το πρόγραμμα **glogster**, για να διαφημίσετε ημερίδα που οργανώνει το σχολείο σας, για να τιμήσει τον Ελύτη. [Να λάβετε υπόψη σας τις πληροφορίες που θα πρέπει να αναφέρονται καθώς και τα μέσα (εικόνες ήχος...) που θα πρέπει να χρησιμοποιήσετε για να κεντρίσετε τους δέκτες σας].

[Τα κολάζ του Ελύτη, ανεπίσημη ιστοσελίδα Οδυσσέα Ελύτη](#)

[Μελοποιημένα έργα, ανεπίσημη ιστοσελίδα Οδυσσέα Ελύτη](#)

[Όλα τα πήρε το Καλοκαίρι, Τα ρω του έρωτα](#)

[Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού](#) (Αναγνώσεις των έργων του Ελύτη)

[Ανθολογία Ελλήνων Ποιητών στο διαδίκτυο, Δουρίδας](#)

Ελεύθερη αναζήτηση φωτογραφιών στο [picsearch](#) με κατάλληλες λέξεις

- Αφού ολοκληρώσετε τις εργασίες σας, να τις αποθηκεύσετε σε μνήμη usb και να τις αναρτήσετε στο Ιστολόγιο της τάξης και να διατυπώσετε αιτιολογημένες παρατηρήσεις για τις εργασίες των άλλων ομάδων.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Δ

1^η δραστηριότητα:

Αποστολή σας είναι να κάνετε μια ιστοεξερεύνηση στο Διαδίκτυο για να συγκεντρώσετε βιογραφικό υλικό για τον Ελύτη, το οποίο θα παρουσιάσετε με πολυμεσικό τρόπο.

- Να επισκεφτείτε τους δικτυακούς τόπους [Σαν σήμερα](#) και [Μονόγραμμα](#) και να διαβάσετε τα βιογραφικά σημειώματα του Οδ. Ελύτη
- Να καταγράψετε στο έγγραφο του word τους σημαντικότερους τόπους για τη ζωή και το έργο του Ελύτη και καλλιτέχνες, έλληνες και ξένους, με τους οποίους σχετίστηκε, συνεργάστηκε ή επηρεάστηκε ο ποιητής με χρονολογική σειρά.
- Να συγκεντρώσετε φωτογραφικό υλικό για τα παραπάνω πρόσωπα από τις παραπάνω ηλεκτρονικές διευθύνσεις και με ελεύθερη αναζήτηση στο διαδίκτυο, αν το κρίνετε απαραίτητο.
- Να μεταβείτε στο πρόγραμμα [animaps](#) και να «καρφισώσετε» στο χάρτη της Ευρώπης τους τόπους και τα πρόσωπα που αποτέλεσαν σταθμούς για τη ζωή και το έργο του Ελύτη, χρησιμοποιώντας κείμενα και εικόνες που να συμπληρώνουν την πορεία στο χάρτη.

2^η δραστηριότητα

Αποστολή σας είναι με αφορμή το κείμενο να δημιουργήσετε τη δική σας πρωτότυπη υπερρεαλιστική σύνθεση με χρήση των Τ.Π.Ε.

- Να αντιγράψετε στο ηλεκτρονικό φύλλο εργασίας το κείμενο [Στα χτήματα βαδίσαμε όλη μέρα...] από το [Ψηφιακό Σχολείο](#).
- Να χρωματίσετε με πράσινο χρώμα τις **μεταφορές**. Να εξηγήσετε σύντομα τη σημασία της μεταφοράς στο κείμενο, να δημιουργήσετε υπερσύνδεσμο με το [ΠΟΘΕΓ](#) (ΠΟΘΕΓ→ Θησαυρός →

Σχήματα λόγου/μεταφορά) για τη σημασία του όρου και να προσπαθήσετε να αποδώσετε 3 από αυτές κυριολεκτικά.

- «**Είμαστε από καλή γενιά**»: Να απομονώσετε και να αντιγράψετε («αντιγραφή» και «επικόλληση») στο ηλεκτρονικό έγγραφο που δημιουργήσατε από το κείμενο φράσεις που επιβεβαιώνουν τον παραπάνω στίχο. Με την «εισαγωγή σχολίου» να δηλώσετε τα γνωρίσματα του Έλληνα που υποδηλώνονται.
- Χρησιμοποιώντας τις παραπάνω φράσεις να δημιουργήσετε τη δική σας ποιητική σύνθεση σε ελεύθερο στίχο και σε β' πρόσωπο.

3^η δραστηριότητα

Αποστολή σας είναι να συλλέξετε υλικό από ποιήματα και κολάζ του Ελύτη με θέμα το ελληνικό τοπίο και να κατασκευάσετε ένα κολάζ. Με το ίδιο υλικό κατόπιν θα πρέπει να δημιουργήσετε μια ψηφιακή ταινία, για να διαφημίσετε εκδήλωση που οργανώνει το σχολείο, για να τιμήσει τον ποιητή.

- Να ανοίξετε στο φάκελο που εργάζεστε το έγγραφο με τίτλο «Ανθολόγιο Ποιημάτων Ελύτη» και να χρησιμοποιήσετε τα ποιήματα:
[Στα χτήματα βαδίσαμε όλη μέρα...] συλλογή Ηλιος ο Πρώτος και Η τρελή ροδιά ,
[Πίνοντας ήλιο κορινθιακό...] συλλογή Ηλιος ο Πρώτος, 1943
- Να απομονώσετε στίχους, φράσεις, λέξεις που αποτυπώνουν άμεσα ή έμμεσα τα χαρακτηριστικά του **ελληνικού τοπίου** και να συγκεντρώσετε το υλικό σας στο ηλεκτρονικό σας έγγραφο με όποια διάταξη θέλετε. Χρωματίστε τις λέξεις, χρησιμοποιήστε όποιο μέγεθος και είδος γραμματοσειράς κρίνετε κατάλληλο και προσθέστε πίνακες/κολάζ του Ελύτη που θα αντλήσετε από το διαδίκτυο. Με υπερσυνδέσμους να παραπέμψετε σε αναγνώσεις ή μελοποιήσεις των ποιημάτων του Ελύτη.
- Στη συνέχεια με το εικαστικό υλικό που συγκεντρώσατε να δημιουργήσετε μία ψηφιακή ταινία με το πρόγραμμα **movie maker**, που θα αναρτήσετε ως διαφημιστικό μήνυμα για εκδήλωση που οργανώνει το σχολείο σας, για να τιμήσει τον Ελύτη. Να επενδύσετε την ταινία σας με την κατάλληλη μουσική από τα μελοποιημένα ποιήματα του Ελύτη. (Να λάβετε υπόψη σας τις πληροφορίες που θα πρέπει να αναφέρονται εισαγωγικά καθώς και τα οπτικοακουστικό υλικό που θα πρέπει να χρησιμοποιήσετε για να κεντρίσετε τους δέκτες σας.)

[Τα κολάζ του Ελύτη, ανεπίσημη ιστοσελίδα Οδυσσέα Ελύτη](#)

[Μελοποιημένα έργα, ανεπίσημη ιστοσελίδα Οδυσσέα Ελύτη](#)

[Ο Ελύτης διαβάζει Ελύτη, ιστολόγιο Μονόγραμμα](#)

[Ανθολογία Ελλήνων Ποιητών στο διαδίκτυο, Δουρίδας](#)

Ελεύθερη αναζήτηση φωτογραφιών στο [picsearch](#) με κατάλληλες λέξεις

Για τις αφίσες σας μπορείτε να επισκεφτείτε το [Εθνικό Κέντρο Βιβλίου](#)

- Αφού ολοκληρώσετε τις εργασίες σας, να τις αποθηκεύσετε σε μνήμη usb και να τις αναρτήσετε στο Ιστολόγιο της τάξης και να διατυπώσετε αιτιολογημένες παρατηρήσεις για τις εργασίες των άλλων ομάδων.

Βιβλιογραφία – Δικτυογραφία

- Αποστολίδου Β. (2012). Η Λογοτεχνία στα νέα περιβάλλοντα των ΤΠΕ: [Κυβερνολογοτεχνία και e-books, ψηφιακές κοινότητες αναγνωστών, δημιουργική γραφή και αφήγηση στον ψηφιακό κόσμο](#). Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, Θεσσαλονίκη 2012.
- Βέτσιος Ε.: [Αξιοποίηση εργαλείων web 2.0 στη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων](#), Πρακτικά 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ημαθίας
- Γιακουμάτου Τ. (2002). [Η Λογοτεχνία Μεταναστεύει στο Διαδίκτυο: Ανοιχτά Ερωτήματα και Νέα Δεδομένα](#). Ανακοίνωση στο 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση» Ρόδος 26-29/9/2002. Από τον ιστότοπο της Τ. Γιακουμάτου (<http://www.netschoolbook.gr/published.html>).
- *Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης*. Τεύχος 3: Κλάδος ΠΕ02, Γ΄ Έκδοση Αναθεωρημένη. Πάτρα, Φεβρουάριος 2014.
- Κολίτση Φ. [Σχέδιο Μαθήματος : Λογοτεχνία, Ιστολόγιο Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης, 3^ο Τμήμα Φιλολόγων Νίκαιας](#)
- Ματσαγγούρας, Η.(1998). *Θεωρία και πράξη της Διδασκαλίας. Τόμος Β΄. Στρατηγικές Διδασκαλίας. Από την Πληροφόρηση στην Κριτική Σκέψη*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg
- Μουλά Ε. (2012). [Αναζητώντας τη δημιουργικότητα στη διδασκαλία της λογοτεχνίας στη δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Ο επαναπροσδιορισμός της δημιουργικής «γραφής» στην μεταμοντέρνα πραγματικότητα και την «ψηφιακή» εκπαιδευτική τάξη πραγμάτων](#). Εργαστήριο Λόγου και Πολιτισμού Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- Νέζη Μ. [e-διδακτική: Νέες Τεχνολογίες και Διδασκαλία της Λογοτεχνίας](#). 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο "Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση" Πάτρα 2000.

- Νέο Σχολείο, με ευθύνη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

[Πρόγραμμα σπουδών για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας στην υποχρεωτική εκπαίδευση, οδηγός για τον εκπαιδευτικό.](#)

- Παντζαρέλας Π. (2012). [Τα βασικά εργαλεία των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Λογοτεχνίας και οι χρήσεις τους: Περιβάλλοντα παραγωγής λόγου, Λογισμικό Παρουσίασης και Διαδίκτυο.](#)

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, Θεσσαλονίκη 2012.

- Προκοπίου Κ. [Η αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στην προσέγγιση των Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας του Γυμνασίου.](#) Πρακτικά 3^{ου} Πανελλήνιου Συνεδρίου Ημαθίας, «Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνιών στη διδακτική πράξη»

- Χοντολίδου Ε. *Διδασκαλία σε ομάδες* (28). Ιστοσελίδα [Κλειδιά και Αντικλειδιά](#)

- Χοντολίδου Ε. *Διδασκαλία και αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών* (30). Ιστοσελίδα [Κλειδιά και Αντικλειδιά](#)

ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ

ΗΛΙΚΙΑ ΤΗΣ ΓΛΑΥΚΗΣ ΘΥΜΗΣΗΣ (ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ)

Ελαιώνες κι αμπέλια μακριά ως τη θάλασσα
Κόκκινες ψαρόβαρκες πιο μακριά ως τη θύμηση
Έλυτρα χρυσά του Αυγούστου στον μεσημεριάτικο ύπνο
Με φύκια ή όστρακα. Κι εκείνο το σκάφος
Φρεσκοβγαλμένο, πράσινο, που διαβάζει ακόμη στην ειρήνη
του κόλπου των νερών Έχει ο Θεός

Περάσανε τα χρόνια φύλλα ή βότσαλα
Θυμάμαι τα παιδόπουλα, τους ναύτες που έφευγαν
Βάφοντας τα πανιά σαν την καρδιά τους
Τραγουδούσαν τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα
Κι είχαν ζωγραφιστούς βοριάδες μες στα στήθια.

Τί γύρευα όταν έφτασες βαμμένη απ' την ανατολή του ήλιου
Με την ηλικία της θάλασσας στα μάτια
Και με την υγεία του ήλιου στο κορμί □ τι γύρευα
Βαθιά στις θαλασσοσπηλιές μες στα ευρύχωρα όνειρα
Όπου άφριζε τα αισθήματα του ο άνεμος
Άγνωστος και γλαυκός, χαράζοντας στα στήθια μου
το πελαγίσιο του έμβλημα
Με την άμμο στα δάχτυλα έκλεινα τα δάχτυλα
Με την άμμο στα μάτια έσφιγγα τα δάχτυλα
Ήτανε η οδύνη □

Θυμάμαι ήταν Απρίλης όταν ένωσα πρώτη

φορά το ανθρώπινο βάρος σου
Το ανθρώπινο σώμα σου πηλό κι αμαρτία
Όπως την πρώτη μέρα μας στη γη
Γιόρταζαν τις αμαρυλλίδες. Μα θυμάμαι πόνεσες
Ήτανε μια βαθιά δαγκωματιά στα χείλια
Μια βαθιά νυχιά στο δέρμα κατά κει που
χαράζεται παντοτινά του ο χρόνος

Σ' άφησα τότες
Και μια βουερή πνοή σήκωσε τ' άσπρα σπίτια
Τ' άσπρα αισθήματα φρεσκοπλυμένα επάνω
Στον ουρανό που φώτιζε μ' ένα μειδίαμα.
Τώρα θα 'χω σιμά μου ένα λαγήνι αθάνατο νερό
Θα 'χω ένα σχήμα λευτεριάς ανέμου που κλονίζει
Κι εκείνα τα χέρια σου όπου θα τυραννιέται ο Έρωτας
Κι εκείνο το κοχύλι σου όπου θ' αντηχεί το Αιγαίο.

Η ΤΡΕΛΗ ΡΟΔΙΑ

*Πρωινό ερωτηματικό
κέφι 'a perde haleine*

Σ' αυτές τις κατάσπρες αυλές όπου φυσά ο νοτιάς
Σφυρίζοντας σε θολωτές καμάρες, πέστε μου είναι η τρελή ροδιά
Που σκιρτάει στο φως σκορπίζοντας το καρποφόρο γέλιο της
Με ανέμου πείσματα και ψιθυρίσματα, πέστε μου είναι η τρελή ροδιά
Που σπαρταράει με φυλλωσιές νιογέννητες τον όρθρο
Ανοίγοντας όλα τα χρώματα ψηλά με ρίγος θριάμβου;

Όταν στους κάμπους που ξυπνούν τα ολόγυμνα κορίτσια
Θερίζουνε με τα ξανθά τους χέρια τα τριφύλλια
Γυρίζοντας τα πέρατα των ύπνων τους, πέστε μου είναι η τρελή ροδιά
Που βάζει ανύποπτη μες στα χλωρά πανέρια τους τα φώτα
Που ξεχειλίζει από κελαηδισμούς τα ονόματά τους, πέστε μου
Είναι η τρελή ροδιά που μάχεται τη συννεφιά του κόσμου;

Στη μέρα που απ' τη ζήλια της στολίζεται μ' εφτά λογιά φτερά
Ζώνοντας τον αιώνιον ήλιο με χιλιάδες πρίσματα
Εκτυφλωτικά, πέστε μου είναι η τρελή ροδιά
Που αρπάει μια χαίτη μ' εκατό βιτσιές στο τρέξιμό της
Ποτέ θλιμμένη και ποτέ γρινιάρια, πέστε μου είναι η τρελή ροδιά
Που ξεφωνίζει την καινούρια ελπίδα που ανατέλλει;

Πέστε μου, είναι η τρελή ροδιά που χαιρετάει στα μάκρη
Τινάζοντας ένα μαντίλι φύλλων από δροσερή φωτιά
Μια θάλασσα ετοιμόγεννη με χίλια δυο καράβια

Με κύματα που χίλιες δυο φορές κινάν και πάνε
Σ' αμύριστες ακρογιαλιές, πέστε μου είναι η τρελή ροδιά
Που τρίζει τ' άρμενα ψηλά στο διάφανον αιθέρα;

Πανύψηλα με το γλαυκό τσαμπί που ανάβει κι εορτάζει
Αγέρωχο, γεμάτο κίνδυνο, πέστε μου είναι η τρελή ροδιά
Πού σπάει με φως καταμεσής του κόσμου τις κακοκαιρίες του δαίμονα
Που πέρα ως πέρα την κροκάτη απλώνει τραχηλιά της μέρας
Την πολυκεντημένη από σπαρτά τραγούδια, πέστε μου είναι η τρελή ροδιά
Που βιαστικά ξεθιλωκώνει τα μεταξωτά της μέρας;

Σε μεσοφούστανα πρωταπριλιάς και σε τζιτζίκια δεκαπενταύγουστου
Πέστε μου, αυτή που παίζει, αυτή που οργίζεται, αυτή που ξελογιάζει
Τινάζοντας απ' τη φοβέρα τα κακά μαύρα σκοτάδια της
Ξεχύνοντας στους κόρφους του ήλιου τα μεθυστικά πουλιά
Πέστε μου, αυτή που ανοίγει τα φτερά στο στήθος των πραγμάτων
Στο στήθος των βαθιών ονείρων μας, είναι η τρελή ροδιά;

Πίνοντας ήλιο κορινθιακό

[Πίνοντας ήλιο κορινθιακό...] συλλογή Ήλιος ο Πρώτος, 1943

Πίνοντας ήλιο κορινθιακό

Διαβάζοντας τα μάρμαρα

Δρασκελίζοντας* αμπέλια θάλασσες

Σημαδεύοντας με το καμάκι

Ένα τάμα* ψάρι που γλιστρά

Βρήκα τα φύλλα που ο ψαλμός του ήλιου αποστηθίζει* Τη ζωντανή στεριά που ο
πόθος χαίρεται

Ν' ανοίγει.

Πίνω νερό κόβω καρπό

Χώνω το χέρι μου στις φυλλωσιές του ανέμου

Οι λεμονιές αρδεύουνε* τη γύρη της καλοκαιριάς

Τα πράσινα πουλιά σκίζουν τα όνειρά μου

Φεύγω με μια ματιά

Ματιά πλατιά όπου ο κόσμος ξαναγίνεται

Όμορφος από την αρχή στα μέτρα της καρδιάς.

Ο ήλιος ο ηλιάτορας

ΑΦΗΓΗΤΗΣ

Ο Ήλιος ο Ηλιάτορας

ο πετροπαιχνιδιάτορας

από την άκρη των ακρώ

κατηφοράει στο Ταίναρο

Φωτιά 'ναι το πηγούνι του
χρυσάφι το πιρούνι του.

Ο ΗΛΙΟΣ

Ε σεις στεριές και θάλασσες
τ' αμπέλια κι οι χρυσές ελιές

ακούτε τα χαμπέρια μου
μέσα στα μεσημέρια μου

«Σ' όλους τους τόπους κι αν γυρνώ
μόνον ετούτον αγαπώ!»

Από τη μέση του εγκρεμού
στη μέση του αλλού πελάγου

κόκκινα κίτρινα σπαρτά
νερά πράσινα κι άπατα

«Σ' όλους τους τόπους κι αν γυρνώ
μόνον ετούτον αγαπώ!»

Με τα μικρά χαμίνια του
καβάλα στα δελφίνια του

με τις κοπέλες τις γυμνές
που καίγονται στις αμμουδιές

με τους λοξάτους πετεινούς
και με τα κουκουρίκου τους!

Μονόγραμμα απ. ΙΙΙ

Έτσι μιλώ για σένα και για μένα

Επειδή σ' αγαπώ και στην αγάπη ξέρω
Να μπαίνω σαν Πανσέληνος
Από παντού, για το μικρό το πόδι σου μες στ' αχανή σεντόνια
Να μαδάω γιασεμιά - κι έχω τη δύναμη
Αποκομισμένη, να φυσώ να σε πηγαίνω
Μέσ' από φεγγερά περάσματα και κρυφές της θάλασσας στοές

Υπνωτισμένα δέντρα με αράχνες που ασημίζουνε

Ακουστά σ' έχουν τα κύματα
Πως χαϊδεύεις, πως φιλάς
Πως λες ψιθυριστά το «τι» και το «ε»
Τριγύρω στο λαιμό στον όρμο
Πάντα εμείς το φως κι η σκιά

Πάντα εσύ τ' αστεράκι και πάντα εγώ το σκοτεινό πλεούμενο
Πάντα εσύ το λιμάνι κι εγώ το φανάρι το δεξιά
Το βρεμένο μουράγιο και η λάμψη επάνω στα κουπιά
Ψηλά στο σπίτι με τις κληματίδες
Τα δετά τριαντάφυλλα, το νερό που κρυώνει
Πάντα εσύ το πέτρινο άγαλμα και πάντα εγώ η σκιά που μεγαλώνει
Το γερό παντζούρι εσύ, ο αέρας που το ανοίγει εγώ
Επειδή σ' αγαπώ και σ' αγαπώ
Πάντα εσύ το νόμισμα κι εγώ η λατρεία που το εξαργυρώνει:

Τόσο η νύχτα, τόσο η βοή στον άνεμο
Τόσο η στάλα στον αέρα, τόσο η σιγαλιά
Τριγύρω η θάλασσα η δεσποτική
Καμάρα τ' ουρανού με τ' άστρα
Τόσο η ελάχιστή σου αναπνοή

Που πια δεν έχω τίποτε άλλο
Μες στους τέσσερις τοίχους, το ταβάνι, το πάτωμα
Να φωνάζω από σένα και να με χτυπά η φωνή μου
Να μυρίζω από σένα και ν' αγριεύουν οι άνθρωποι
Επειδή το αδοκίμαστο και το απ' αλλού φερμένο
Δεν τ' αντέχουν οι άνθρωποι κι είναι νωρίς, μ' ακούς
Είναι νωρίς ακόμη μες στον κόσμο αυτόν αγάπη μου

Να μιλώ για σένα και για μένα.

Ήλιος ο πρώτος, αποσπάσματα

XVII

Έπαιξα με το χιόνι του Χελμού
Μαύρισα μες στις Λέσβος τους ελαιώνες
Έριξα βότσαλα λευκά σε μια Μυρτώα θάλασσα
Έπλεξα πράσινα μαλλιά στην Αιτωλία τη ράχη.

Τόποι που με του φεγγαριού το αλησμονάνθι
Και με του ήλιου τους χυμούς με θρέψατε

Σήμερα ονειρεύομαι για σας
Μάτια που να σας συντροφέψουν μ' ένα φως καλύτερο.

Μάτια για έναν περίπατο καλύτερο
Οι νυχτιές χαλκεύουνε στα έγκατά σας
Ζωγραφιές ηράκλειες.
Εκείνος που θα βγει να πει: ορίζω τη ζωή
Δίχως ν' αστροπελεκιστεί απ' το θάνατο
Εκείνος που σε μια φουχτιά καθάριου αγέρα
Θα πει να γεννηθεί γυμνό ένα ρόδο
Και θα γεννηθεί
Εκείνος θα 'χει μες στα στήθια του εκατό αιώνες
Μα θα είναι νέος
Νέος ωσάν φωνούλα νιόκοπου νερού
Που χύνεται από το πλευρό της μέρας
Νέος ωσάν βλαστάρι απείραχτου κλαδιού
Νέος χωρίς ρυτίδα γης μήτε ουρανού σκιά
Μήτε χαράς αμαρτωλού ευφροσύνη.

XVIII

Ψηλά μ' έναν πυρσό από στάχνα η λεβεντιά
Προχωρεί μες στα κύματα και τραγουδάει:

Ω παιδιά που με νιώθετε - πατριωτάκια του ήλιου
Με βέργες και παράξενα πουλιά στα χέρια
Με χλοερές καρδιές και μάτια καθαρά
Που ακούτε από τις παραλίες την ανατολή να βουίζει
Ζεσταίνοντας στην αγκαλιά σας ένα φως απέραντο
Από την άκρη τ' ουρανού ως το βάθος της καρδιάς
Με πείσμα πορφυρό - πατριωτάκια του ήλιου
Που λέτε: ο μόνος δρόμος είναι η ανατολή!

Της ελιάς και της συκιάς και του κυπαρισσιού
Των αμπελιών των ξεροπόταμων και των μεγάλων τρούλων
Η γη ακουμπάει από τη μια μεριά στην όχθη των ονείρων σας
Ακούστε με είμαι από τους δικούς σας δώστε μου ένα χέρι
Που ν' αγαπάει μεμιάς να κόβει τα ολόκληρα όνειρα
Να κολυμπάει ελεύθερα στα νιάτα των νεφών.

Η γη μιλάει κι ακούγεται απ' το ρίγος των ματιών.

ΜΙΚΡΗ ΠΡΑΣΙΝΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Μικρή πράσινη θάλασσα δεκατριώ χρονώ
Που θα 'θελα να σε υιοθετήσω
Να σε στείλω σχολείο στην Ιωνία
Να μάθεις μανταρίνι και άψινθο
Μικρή πράσινη θάλασσα δεκατριώ χρονώ
Στο πυργάκι του φάρου το καταμεσήμερο
Να γυρίσεις τον ήλιο και ν' ακούσεις
Πως η μοίρα ξεγίνεται και πως
Από λόφο σε λόφο συνεννοούνται
Ακόμα οι μακρινοί μας συγγενείς
Που κρατούν τον αέρα σαν αγάλματα
Μικρή πράσινη θάλασσα δεκατριώ χρονώ
Με τον άσπρο γιακά και την κορδέλα
Να μεις απ' το παράθυρο στη Σμύρνη
Να μου αντιγράψεις τις αντιφεγγιές στην οροφή
Από τα Κυριελέησον και τα Δόξα σοι
Και με λίγο Βοριά λίγο Λεβάντε
Κύμα το κύμα να γυρίσεις πίσω

Μικρή πράσινη θάλασσα δεκατριώ χρονώ
Για να σε κοιμηθώ παράνομα
Και να βρίσκω βαθιά στην αγκαλιά σου
Κομμάτια πέτρες τα λόγια των Θεών
Κομμάτια πέτρες τ' αποσπάσματα του Ηράκλειτου.